

AUTEURSRECHT

Afbeeldingen

Onder het 'verveelvoudigen' van een kunstwerk wordt niet alleen verstaan het maken van kopieën of reproducties, maar ook het maken van een afbeelding of foto van het werk. Voor het publiceren of verspreiden van foto's van kunstwerken is dus meestal de toestemming van de rechthebbende nodig.

Kunst in openbare ruimte

De auteursrechtelijke zeggenschap over het verveelvoudigen en openbaar maken van beschermde werken van beeldende kunst die gemaakt zijn om permanent (voor onbepaalde tijd of langdurig) in openbare plaatsen (openbare weg, parken, openbare gebouwen) te worden geplaatst is enigszins beperkt. Zo mogen afbeeldingen (zoals tekeningen en foto's) van die werken zonder voorafgaande toestemming van de betrokken auteursrechthebbende worden verveelvoudigd en openbaar gemaakt, als het maar gaat om afbeeldingen van het werk "zoals het zich daar bevindt", dus herkenbaar in de context van zijn omgeving. Een voorbeeld van een dergelijk werk is een muurschildering. De achterliggende gedachte is dat die werken tot op zekere hoogte tot het 'publieke domein' behoren.

Afbeelding nodig voor openbare tentoonstelling of verkoop

Voor teken-, schilder-, bouw- en beeldhouwwerken en werken van toegepaste kunst geldt het volgende: tenzij van tevoren met de betrokken auteursrechthebbende iets anders is afgesproken, mag de eigenaar / bezitter / houder van zo'n werk dat verveelvoudigen en/of openbaar maken voor zover dat noodzakelijk is voor de openbare tentoonstelling of openbare verkoop daarvan. Zo mag de eigenaar van een schilderij een afbeelding van dat schilderij in een catalogus of flyer gebruiken om een tentoonstelling aan te kondigen. In dat geval is er geen sprake van auteursrechtinbreuk, ook al wordt er wel een verveelvoudiging van het werk gemaakt.

Tenzij van tevoren daarover iets anders is afgesproken, blijft de maker van een schilderwerk, ook na de [overdracht](#) van zijn auteursrecht aan een ander, bevoegd om precies dezelfde schilderwerken te maken. Tegen een dergelijke verveelvoudiging kan de nieuwe auteursrechthebbende dus niet optreden.

Persoonlijkheidsrechten

Beeldend kunstenaars hebben, net als alle andere makers, zogenaamde [persoonlijkheidsrechten](#). Deze rechten behoudt de kunstenaar zelfs als hij zijn exploitatierechten aan een ander heeft overgedragen. Een kunstwerk mag niet zomaar veranderd worden en de kunstenaar heeft in beginsel het recht zich te verzetten tegen aantasting of verminking van zijn werk.

Verkoop

Een beeldend kunstenaar die zijn werk verkoopt behoudt gewoon zijn auteursrechten op dat werk. De koper - en nieuwe eigenaar - van het kunstwerk heeft uw voorafgaande toestemming nodig voor al het andere dan het kunstwerk simpelweg in zijn huis of kantoor plaatsen. De koper/eigenaar mag het kunstwerk bijvoorbeeld alleen in het jaarverslag van zijn bedrijf afbeelden als hij daarvoor uw toestemming heeft verkregen.

De kunstenaar kan met de koper van zijn werk overeenkomen dat hij het auteursrecht op het werk (geheel of gedeeltelijk) schriftelijk overdraagt aan de koper. Hij kan daar (financiële) voorwaarden aan verbinden. Wanneer hij het auteursrecht op zijn werk **overdraagt**, dan wordt de koper de nieuwe auteursrechthebbende en verliest de kunstenaar zelf de exploitatierechten met betrekking tot dat werk. Ook is het mogelijk om een **licentie** overeen te komen met de koper. In dat geval behoudt de kunstenaar zelf het auteursrecht en verschaft hij de koper een gebruiksrecht.

Volgrecht

Sinds 1 april 2006 is in Nederland het **volgrecht** van kracht. Volgrecht is het recht van de maker van een origineel kunstwerk om een klein percentage van de verkoopprijs te ontvangen bij doorverkoop van zijn werk via de professionele kunsthandel. Dit recht geldt ook in veel andere Europese landen.

Portretten

Voor de beeldend kunstenaar is er nog een bijzondere bepaling: mensen die u afbeeldt, hebben '**portretrecht**'. Dit houdt kort gezegd in dat als u mensen in hun opdracht afbeeldt, u dit niet zonder hun toestemming mag tentoonstellen of anderszins mag publiceren. Een 'portret' kan een foto, tekening of schildering zijn, maar ook bijvoorbeeld een beeldhouwwerk of ander kunstwerk dat een (herkenbare) persoon voorstelt.

Bron

www.auteursrecht.nl